

LAIA VIÑAS
AQUÍ BAIX

Barcelona

© Laia Viñas, 2024

Primera edició: setembre del 2024

© d'aquesta edició: L'Altra Editorial
Gran Via de les Corts Catalanes, 628, àtic 2a
08007 Barcelona
www.laltraeditorial.cat

Revisió: Adriana Plujà
Compost en Dante a L'Altra Editorial
Imprès a Romanyà Valls

ISBN: 978-84-128334-5-4
DIPÒSIT LEGAL: B. I4.077-2024

Qualsevol forma de reproducció, distribució,
comunicació pública o transformació d'aquesta obra
requereix l'autorització prèvia i per escrit de L'Altra.
Tots els drets reservats.

*A l'Aida,
el meu Sol.*

Camino amb els braços pesants i amb passes petites, cossos suats i olors fortes, el bombo que va ficant-se dins i s'acobla al cor i ja no tinc batecs, tinc ritme, tinc els ulls grossos, tinc les cames dures i la mandíbula ballarina, la vista afilada i la presa localitzada. La gent em dona copets amistosos per saludar-me, jo els hi torno o els somric de veritat. Si no reconec algú, ho dissimulo; què m'importa com es diuen les persones, em cauen bé, els estimo a tots, en nits com aquesta. Baixo les escales i em sembla que el soroll que provoca el meu pes ho ensordeix tot, que soc capaç de fer moure l'estructura de ferro que connecta les dos plantes del garito. Però en el fons sé que tinc les cames primes i el cos escanyolit i que potser són les vibracions poderoses de tothom qui balla a l'uníson. El fum dels cigarros em tapa la perspectiva, però el meu nas és capaç d'ensumar els perfums de les noies noves, la fortor del whisky que aboquen els més passats i sobretot, sobretot, les sanefes transparents que suren a l'aire i emeten les persones. Les olores, tu, de vegades? Les veus, si el moment és molt feliç? Són les formes que pren l'eufòria pura que surt de les goles cri-daneres i d'aquell espai que deixem entre besada i besada. En aquest local les veig moltes vegades. Es queden

enganxades a les parets de formigó i a les garlandes que sempre queden penjades del Cap d'Any anterior, flotant entremig d'aquells a qui m'he enganxat com una lapa per estudiar-ne els moviments, l'accent, les manies i les maneres. Els he obligat a acceptar-me de manera subtil, a força d'aprendre quan floreixen les buguenvíllees del carrer major i els malnoms de les famílies, d'esperar en comunitat els caps de setmana com qui fa una cursa de fons i arriba, assedegat i quasi boig, a la línia de meta.

L'avi va morir-se fa exactament un any, després de dinar. Va demanar que li prepararessin sopa de galets, espessa i amb un ou batut a dins, llefiscós. Aquesta dèria culinària sempre m'ha fet fàstic, però a ell l'encantava. Un tall de carn de xai amb os, oli cru per sobre, de l'olivera que creix al meu jardí i reservem per a les menjades festives, i amb sal grossa també, de mar. Després, una bola de gelat de torró amb trossets de poma. Tot ho va cuinar l'àvia, amb el davantal dels diumenges (els dies de festa es taca mudada) i obligant a treballar els dits encarcerats per l'artrosi. Davant la demanda del moribund, va fer bullir el caldo amb les mans mortes. Ell va esperar que comencés el telenotícies. Ben assegut al llit, esquena rec-ta recolzada al capçal, va parlar al sumari. Hòstia, quins inútils. Dirigida a polítics, funcionaris, membres de la pròpia família, banquers i caixeres de súper, era la seva paraula predilecta. Tenia sempre la boca preparada per titllar qualsevol d'inútil, i ho feia amb estil, amb els llavis avesats als sons que necessitava, sense segregat més saliva de la necessària i en un to que provocava que els qui eren a la vora es preguntessin si havien tingut una exis-

tència productiva o algú els acabava de confirmar el que feia anys que intuïen.

Després del reneç habitual va fer zàping. Va repassar tots els canals disponibles per acabar on havia començat, va beure aigua per netejar la llengua i va cridar l'àvia, que va entrar a l'habitació transportant la safata blanca que van agafar prestada de l'hospital quan van saber que se n'anava al solc, l'hi va col·locar a la falda i es va estirar al seu costat del llit per empapussar-lo. El procés va ser costós i lent i no sé si algun dels dos va assaborir el ritu amb la profunditat que mereixia. No sé si van mirar-se als ulls amb tendresa i van acomiadar-se tocant-se els genolls tímidament, o si dinyar-la ja era un tema que trobaven avorrit i no van caler floritures.

Veig que el noi rus xerra a la barra de baix amb dues nenes. Fa que se li marquin els músculs del braç amb una postura poc natural, gairebé repenjat sobre la barra. N'ha buscat dues que fa poc que venen perquè no fa gaire que tenen els catorze, i les rodeja sense tocar-les amb les espatlles fibroses. Si li toques la pell, fa fàstic de com la té de tibada. Els ensenya a fumar. L'hi he vist fer mil cops, les busca com les mares busquen gangues a les rebaixes, fotent cops d'ull i engrapant-les per la cintura com si el gest no fos violent, convidant-les a una coca-cola per fer broma sobre l'edat, traient dos cigarretes del paquet de tabac rebregat i oferint-los la possibilitat d'aprendre a fumar per no semblar inexpertes. Els comenta que, si es deixen ensenyar, no faran el ridícul amb la tos de fleuma que els surt a les ties quan s'empassen el fum per primera vegada.